



พระราชบัญญัติ

สถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถิติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถิติ
พ.ศ. ๒๕๐๘”

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๕๕ บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถิติ” หมายความว่า ข้อมูลแสดงยอดจำนวนที่เก็บรวบรวมจากสำมะโนการสำรวจ บันทึก ทะเบียน รายงานหรือเอกสารอื่น ๆ

“สำมะโน” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เศรษฐกิจ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจงนับจากทุกหน่วยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

“การสำรวจ” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เศรษฐกิจ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจงนับจากบางหน่วยเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

“หน่วยสถิติ” หมายความว่า กระทรวงทบวงกรมหรือ
ทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงาน
อื่นใดของรัฐ รัฐวิสาหกิจและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่ง
ปฏิบัติงานที่มีลักษณะในทางสถิติ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า องค์การของรัฐบาลหรือ
หน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“บันทึก” หมายความว่า ข้อความหรือข้อเท็จจริงบรรดา
ที่ใช้ในกิจการซึ่งได้ทำขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ไม่ว่าจะป็นหนังสือ
หรือรูปลักษณะอื่นใด

“เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น
เรือน โรง เรือหรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และหมายความรวมถึง
บริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่
ก็ตาม

“สำนักงาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่พักอบกิจการ
เช่น เรือน โรง เรือหรือแพ และหมายความรวมถึงบริเวณ
ของที่ซึ่งใช้เป็นที่พักอบกิจการนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่
ก็ตาม

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๑ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการสถิติแห่งชาติ แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) รวบรวมสถิติจากหน่วยสถิติ
- (๒) จัดวางผังสำมะโนและจัดทำสำมะโน
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนางานสถิติของรัฐและส่งเสริมงานสถิติของเอกชน
- (๔) จัดวางผังรวม ประสานและกำกับบรรดาโครงการ และกิจการสถิติของรัฐในทางวิชาการ
- (๕) ร่วมและประสานงานกับหน่วยสถิติในการรวม การประมวลและการวิเคราะห์สถิติ
- (๖) แนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่หน่วยสถิติเกี่ยวกับแผนงาน ระเบียบวิธี ใบแบบ ใบกำหนดข้อมูล ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ อันเป็นคู่มือ คำอธิบาย และคำชี้แจงประกอบใบแบบ หรือใบกำหนดข้อมูล ที่หน่วยสถิติทำขึ้นสำหรับใช้เกี่ยวกับสถิติ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

(๗) จัดหรืออำนวยการสำรวจ หรือเก็บ รวบรวม ทำ
ข้อคัดย่อประมวลและวิเคราะห์สถิติเกี่ยวกับภาวะมูลฐานของ
ประเทศจากสำมะโนและการสำรวจ

(๘) กำกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดวางผังสำรวจ
หรือการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์สถิติของหน่วยสถิติ

(๙) จัดหรืออำนวยการวิจัยในทางวิชาการสถิติ

(๑๐) จัดทำวารสารสถิติและโฆษณาข้อมูลสถิติ

(๑๑) จัดให้มีห้องสมุดเก็บรักษาหนังสือ และเอกสาร
วิชาการและเอกสารสถิติและแลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสาร
ดังกล่าว

(๑๒) จัดให้มีการศึกษาอบรมวิชาสถิติ

(๑๓) ร่วมและประสานงานสถิติกับรัฐต่างประเทศหรือ
องค์การระหว่างประเทศ

มาตรา ๖ ให้เลขาธิการ สถิติแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการสถิติแห่งชาติคณะหนึ่ง
ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และ
กรรมการอื่นไม่เกินสิบคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้แทน

กระทรวงทุกกระทรวงเป็นกรรมการ เลขาธิการสถิติแห่งชาติ
เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ให้คำ
ปรึกษาและแนะนำแก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้กรรมการสถิติแห่งชาติซึ่งคณะรัฐมนตรี
แต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการสถิติแห่งชาติในระหว่างที่
กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็
นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ใน
ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการสถิติแห่งชาติซึ่งได้
แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการสถิติแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้ง
เป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม
มาตรา ๙ กรรมการสถิติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดเหตุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการสถิติแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการเลขาธิการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๒ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ถ้าคณะกรรมการสถิติแห่งชาติเห็นสมควรจะแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำการใดๆ ตามที่มอบหมาย หรือจะเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นก็ให้กระทำได้

ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่
การประชุมอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ หน่วยสถิติใดจะเสนอตั้งงบประมาณรายจ่าย
เพื่อดำเนินงานสถิติ ให้หน่วยสถิตินั้นส่งโครงการอันมีราย
ละเอียดเกี่ยวกับลักษณะแผนงานและระเบียบวิธี พร้อมทั้ง
ประมาณการค่าใช้จ่ายตามแบบซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนด
ไปยังสำนักงานสถิติแห่งชาติเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ
ก่อน

มาตรา ๑๕ เมื่อจะทำสำมะโนหรือการสำรวจเพื่อปฏิบัติ
การตามโครงการสถิติใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

* ในพระราชกฤษฎีกานั้นอย่างน้อยให้ระบุ

- (๑) อายุแห่งพระราชกฤษฎีกา
- (๒) วัตถุประสงค์ในการทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๓) เขตท้องที่ที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๔) บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบ
กำหนดข้อถาม
- (๕) หน่วยสถิติที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ

มาตรา ๑๖ เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๕
แล้ว ให้เลขาธิการสถิติแห่งชาติประกาศกำหนด

(๑) ใบแบบและใบกำหนดข้อถาม และวิธีการกรอกรายการในใบแบบและใบกำหนดข้อถาม

(๒) ระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานจะส่งใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแก่บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการ

(๓) ระยะเวลาที่ผู้กรอกรายการจะต้องส่งคืนใบแบบและใบกำหนดข้อถาม ซึ่งได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานหรือหน่วยสถิติ

การประกาศตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไม่พบบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ส่งใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแก่บุคคลใด ๆ ที่มีอายุเกินสี่สิบปี ซึ่งอยู่หรือทำงานในเคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบบุคคลดังกล่าว ให้ปิดใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ เคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลนั้น

เมื่อได้ปฏิบัติกรตามวรรคก่อนและเวลาได้ล่วงพ้นไปสี่ห้าวันแล้ว ให้ถือว่าบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามได้รับใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแล้ว

มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานมีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสำนักงานของบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อให้บุคคลนั้นแสดงหลักฐานหรือเอกสารเกี่ยวกับการกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลหรือเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความหรือตัวเลขที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล ในการนี้บุคคลนั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานตามสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ให้หน่วยสถิติส่งสำเนารายการสถิติทุกอย่างอันได้จัดทำขึ้นให้แก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ บรรดาข้อความหรือตัวเลขเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะรายที่ได้กรอกในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูลนั้นต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

ตามพระราชบัญญัตินี้ เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่บุคคลนั้นต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ผู้ใดไม่กรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม ตามวิธีการที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ส่งคืนใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามที่ได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานหรือหน่วยสถิติภายในระยะเวลาที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกรอกข้อความหรือตัวเลขในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามโดยรู้ว่าเป็นเท็จ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือตอบข้อถามอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๗ กันยายน ๒๕๐๘

มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓ กันยายน ๒๕๐๘

หมายเหตุ— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่อง
จากได้มีการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ และได้จัดตั้งสำนักงาน
สถิติแห่งชาติขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีโดยได้โอนบรรดาอำนาจและ
หน้าที่เกี่ยวกับราชการของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
เฉพาะที่เกี่ยวกับอำนาจสำนักงานสถิติกลาง ตลอดจนบรรดาอำนาจหน้าที่
ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการสถิติ
และเจ้าหน้าที่ในส่วนสำนักงานสถิติกลาง ไปเป็นอำนาจและหน้าที่
ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเลขาธิการสถิติแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่
ในสำนักงานสถิติแห่งชาติ กับทั้งเป็นการสมควรที่จะได้ปรับปรุงกฎหมาย
เกี่ยวกับการสถิติ เพื่อให้การบริหารงานสถิติของชาติมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น